

ЗАТВЕРДЖУЮ

Виконуючий обов'язки директора коледжу

Олег ДЕРЛЮК

О. Дерлюк 2024 року

Дніпропетровська обласна рада

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СПОРТУ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

ПРОГРАМА

освітнього компонента

ПЕДАГОГІКА

**підготовки фахового молодшого бакалавра
зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Олена КУДЗІЄВА – спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Обговорено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки

«28» серпня 2024 року, протокол № 1

Схвалено методичною радою

«29» серпня 2024 року, протокол № 1

Голова методичної ради Олена Олена КУДЗІЄВА

Вступ

Програма освітнього компонента «ПЕДАГОГІКА» складена відповідно до освітньо-професійного ступеня підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Предметом вивчення освітнього компонента є теоретичні і методичні основи організації освітнього процесу в закладах освіти; ознайомлення з сучасними уявленнями про цілі і цінності педагогічної освіти, проблемами навчання і виховання здобувачів освіти, традиційними та інноваційними підходами до їх вирішення.

Місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі підготовки – при вивченні курсу здобувачі освіти потребують базових знань за освітніми компонентами, що формують загальні компетентності: українська мова за професійним спрямуванням; анатомія людини; основи загальної та вікової психології; гігієна. За освітніми компонентами, що формують спеціальні компетентності: вступ до спеціальності; основи загальної та спортивної фізіології; психологія спорту.

1. Мета та завдання освітнього компонента

1.1. *Метою вивчення освітнього компонента є* - опанування теоретичними знаннями із загальної педагогіки, формування системного педагогічного мислення, професійної самосвідомості.

1.2. *Основними завданнями освітнього компонента є:*

- надання знань теоретичних положень педагогіки;
- систематизація способів засвоєння, відтворення і тлумачення основних понять педагогіки;
- практичне оволодіння технікою керівництва процесом навчання й виховання;
- оволодіння ефективними шляхами впливу на розвиток особистості;
- формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні;
- формування освіченої, творчої особистості майбутнього вчителя.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- основні поняття, терміни, концепції педагогіки;
- специфіку предмета, завдання та методи педагогіки;
- методи науково-педагогічних досліджень;
- вікові та індивідуальні особливості розвитку та виховання особистості;

- сутність основних напрямів всебічного розвитку особистості;
- методи стимулювання здобувачів освіти до активної роботи над особистим розвитком та самовдосконаленням;
- особливості застосування методів виховання;
- методи організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти;
- методи навчання здобувачів освіти;
- різноманітні форми організації навчально-виховного процесу в закладі освіти;
- систему професійно важливих якостей вчителя;

вміти:

- вивчати індивідуальні особливості учнів і колективу, тобто використовувати діагностику;
- приймати рішення, передбачувати результат, поєднувати завдання виховання і розвитку особистості з урахуванням її можливостей;
- визначати за зовнішніми прикметами і вчинками дітей зміни в їх психічному стані, розуміти їх поведінку в конкретних життєвих ситуаціях;
- застосовувати методи і засоби навчально-виховної роботи для досягнення здобувачами освіти найкращих успіхів в умовах диференціації;
- самостійно аналізувати педагогічні дії;
- дотримуватись в своїй діяльності професійно-педагогічних етичних норм;
- підтримувати й формувати сприятливий для успішної педагогічної діяльності соціально-психологічний клімат в колективі;
- попереджати й знаходити ефективні варіанти розв'язання педагогічних конфліктів.

1.4. Відповідно до ОПП *програмними результатами навчання є:*

РН 2 Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією, дотримуватися етики ділового спілкування.

РН 5 Застосовувати академічні знання та практичні навички в організації самостійної роботи та розвитку.

РН 6 Аналізувати та застосовувати передовий досвід колег.

РН 21 Аналізувати психологічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичними вправами.

1.5. Відповідно до освітньо-професійної програми даному компоненту відповідають наступні *сформовані компетентності:*

ЗК1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4 Здатність до набуття в процесі навчання або професійній діяльності широких спеціалізованих фактологічних та теоретичних знань.

ЗК5 Здатність до розуміння (усвідомлення) рівня отриманих в процесі навчання або професійній діяльності знань.

ЗК6 Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК7 Здатність до розв'язання типових спеціалізованих задач широкого спектра, що передбачає ідентифікацію та використання інформації для прийняття рішень.

ЗК8 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК15 Здатність до взаємодії, співробітництва з широким колом осіб для провадження професійної або навчальної діяльності.

ЗК17 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у практичній діяльності.

ЗК18 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК19 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК10 Здатність здійснювати аналіз вікових та індивідуальних особливостей вихованців.

СК13 Здатність до проектування освітнього середовища в класі, тренувальній групі початкового рівня, що забезпечує якість освітнього процесу.

СК17 Здатність використовувати різні методи та прийоми навчання, виховання та соціалізації особистості.

На вивчення освітнього компонента відводиться 90 годин/3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг освітнього компонента

Модуль I. ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

1. Педагогіка як наука. Основні педагогічні категорії. Методи педагогічних досліджень.
2. Поняття про особистість, її розвиток та формування, виховання, навчання. Вікові періоди. Вікова криза.
3. Конфлікти як засіб регулювання міжособистісних стосунків

Модуль II. ПРОЦЕС ВИХОВАННЯ

1. Індивідуальні особливості учнів. Здібності. Характер.
2. Процес виховання, його структура і рушійні сили. Мета і завдання виховання. Закономірності, принципи і види виховання.
3. Методи, прийоми і засоби виховання. Педагогічні умови використання методів виховання.
4. Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі.

Модуль III. ДИДАКТИКА ЯК ГАЛУЗЬ ПЕДАГОГІКИ

1. Категорії дидактики. Загальна характеристика змісту освіти.
2. Основні функції та компоненти процесу навчання. Закономірності навчання.
3. Принципи. Методи навчання.
4. Поведінка вчителя у конфліктній ситуації.

Зміст освітнього компонента

Модуль I. ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Педагогіка як наука. Основні педагогічні категорії. Методи педагогічних досліджень.

Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. Предмет педагогіки та її завдання. Функції педагогіки. Основні категорії педагогіки. Методи педагогічних досліджень.

Поняття про особистість, її розвиток та формування, виховання, навчання. Вікові періоди. Вікова криза.

Поняття про особистість, її розвиток і формування. Закономірності фізичного і психічного розвитку. Основні фактори розвитку особистості. Взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх умов розвитку. Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості. Роль активності учня в особистісному розвитку. Поняття про саморозвиток особистості. Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку.

Конфлікти як засіб регулювання міжособистісних стосунків

Конфлікт. Конфлікти у школі. Педагогічний конфлікт: структура, сфера, динаміка. Конфлікт у взаємодії «вчитель — учні».

Модуль II. ПРОЦЕС ВИХОВАННЯ

Індивідуальні особливості учнів. Здібності. Характер.

Індивідуальні особливості учнів. Індивідуальні відмінності. Темперамент. Здібності. Характер.

Процес виховання, його структура і рушійні сили. Мета і завдання виховання. Закономірності, принципи і види виховання.

Теорія виховання як складова частина педагогічної науки. Сутність процесів виховання, самовиховання та перевиховання особистості. Мета виховання. Структура, рушійні сили та основні етапи процесу виховання. Основні закономірності процесу виховання. Специфіка принципів виховання. Характеристика принципів виховання. Правила виховання. Види виховання.

Методи, прийоми і засоби виховання. Педагогічні умови використання методів виховання.

Методи, прийоми і засоби виховання. Педагогічні умови використання методів виховання.

Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі

Конфлікти у педагогічних колективах. Групи конфліктів у педагогічних колективах. Причини конфліктів у колективі.

Модуль III. ДИДАКТИКА ЯК ГАЛУЗЬ ПЕДАГОГІКИ

Категорії дидактики. Загальна характеристика змісту освіти

Поняття дидактики, її предмет та функції. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання. Зв'язок дидактики з іншими науками. Загальна теорія навчання і методики окремих предметів з основ наук, їх взаємозв'язок. Загальна характеристика змісту освіти. Фактори, які впливають на розробку змісту освіти. Теорії організації змісту освіти. Наукові основи визначення змісту освіти та його удосконалення.

Основні функції та компоненти процесу навчання. Закономірності навчання

Функції навчання. Основні компоненти навчального процесу. Структура процесу навчання. Оптимізація процесу навчання. Закономірності навчання.

Принципи. Методи навчання.

Принципи навчання (дидактичні принципи). Методи навчання та їх класифікація.

Поведінка вчителя у конфліктній ситуації

Стилі поведінки вчителя в конфліктній ситуації. Ігрові методи вирішення конфліктів.

3. Рекомендована література

Основна:*

1. Аненкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Руссол В.М. Педагогіка. Навчальний посібник / І.П. Аненкова, М.А. Байдан, О.А. Горчакова, В.М. Руссол. – Львів: Новий Світ-2000, 2020.
2. Волкова Н.П. Педагогіка. – К.: Академвидав, 2007.
3. Задорожна-Княгницька Л.В., Тимофеева І.Б. Загальні основи педагогіки. Навчальний посібник. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020.
4. Зайченко В.І. Педагогіка. Підручник. Видання 3-тє, перероблене та доповнене. – К.: Ліра-К, 2016.
5. Максимюк С.П. Педагогіка. Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005.

Додаткова:

1. Нагачевська З.І. Педагогіка. Навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта. - Івано-Франківськ: НАІР, 2020.
2. <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451787>
3. <https://sociology.knu.ua/uk/library/zagalna-pedagogika-ta-istoriya-pedagogiki-pidruchnik>

4. **Форма підсумкового контролю успішності навчання:**
IV семестр – екзамен

5. **Засоби діагностики успішності навчання:** семінари, індивідуальне та фронтальне опитування, захист презентацій, тестування, модульний контроль.

Засоби для проведення початкового, поточного, проміжного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти

У процесі вивчення курсу «Педагогіка» використовуються такі види контролю:

- початковий – здійснюється на семінарських заняттях і включає в себе перевірку теоретичного матеріалу, який вивчався (анатомія людини, основи загальної та вікової психології та ін.), що проводиться методом фронтального усного опитування;
- поточний - здійснюється на семінарських заняттях. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темою семінарського заняття, та сумлінність здобувача освіти в роботі семінарського заняття;
- проміжний - здійснюється на модульних контрольних роботах;
- підсумковий - здійснюється у формі іспиту після закінчення всього курсу «Педагогіка». Оцінки (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

детермінуються показниками контролю засвоєння лекцій і всього курсу в цілому.